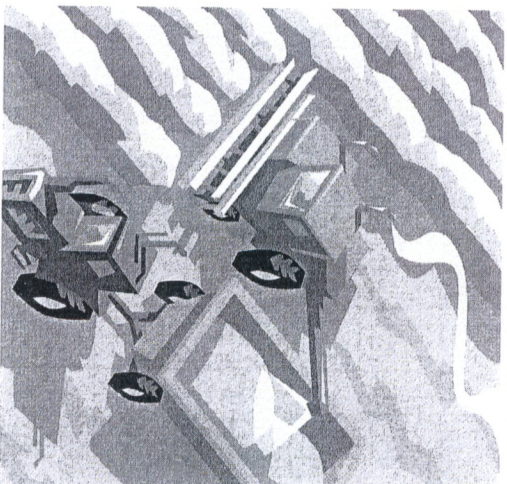

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

สำเนาถูกต้อง

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรรณทิพย์ หองคำสุข)
นักวิชาการศึกษานักปฏิบัติการ

(นางสาวอุไร ศรีรักษา)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

แบบสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่น

กศน. ตำบลหนองไฮ สังเกต กศน. อำเภอสำโรง

สำนักงาน กศน. จังหวัดอุบลราชธานี

๑. ประวัติผู้ทรงภูมิปัญญา

ชื่อ นายบุญสี นามสกุล สีทา เกิดวันที่ ๒ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ อายุ ๗๓ ปี ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านหนองไฮ เลขที่ ๗๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ ๓๔๓๖๐

๒. ประวัติและผลงาน

๒.๑ ความเชี่ยวชาญภูมิปัญญาด้าน

สืบสานประเพณีบายศรีสู่ขวัญ อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม

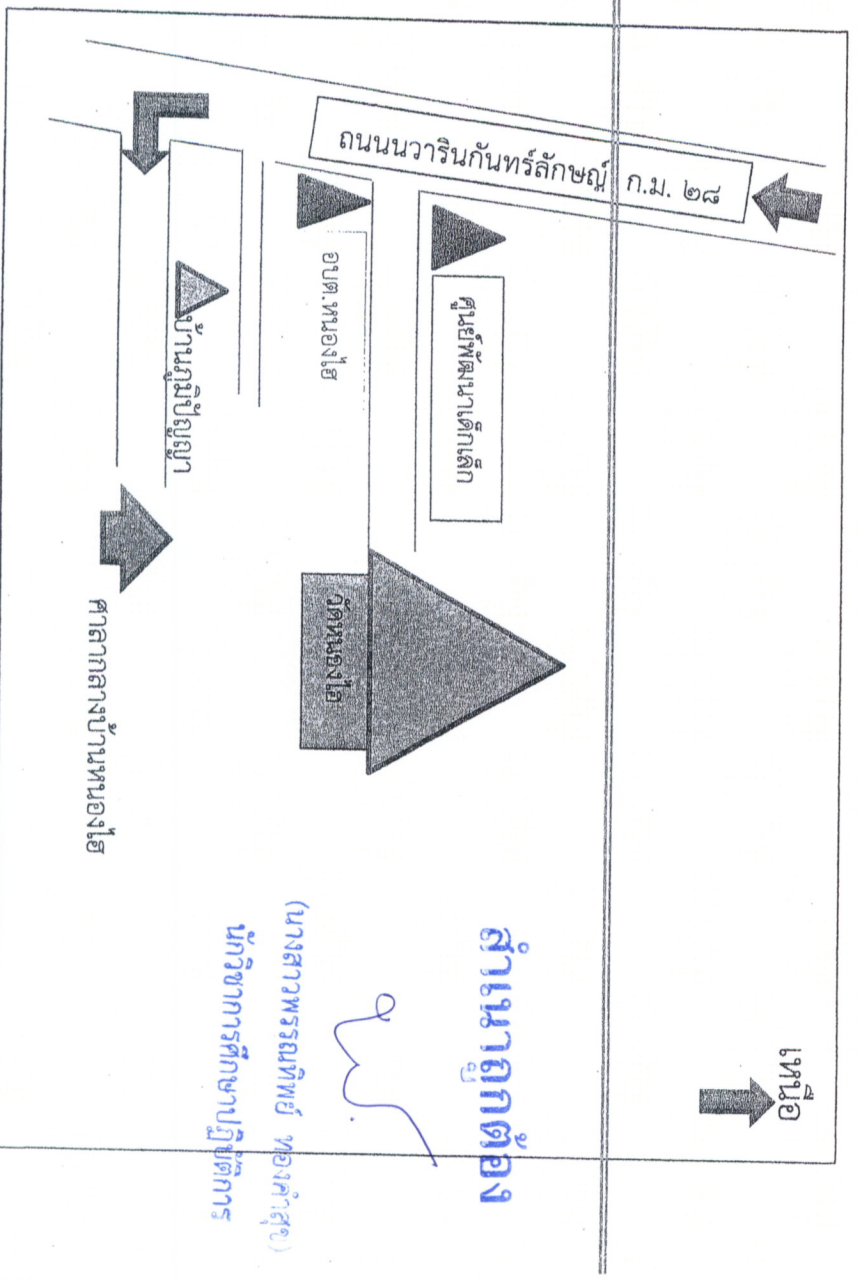
๓. ประสบการณ์การทำงานด้านที่เชี่ยวชาญ

ประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญโดยการทำหน้าที่พราหมณ์ ๑๕ ปี

๔. แผนที่ตั้ง

เส้นทางสู่บ้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

สำเนาถูกต้อง

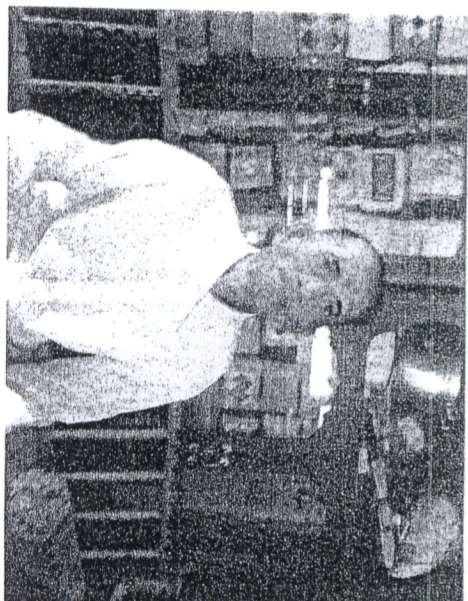
สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุไล ศรัทธา)

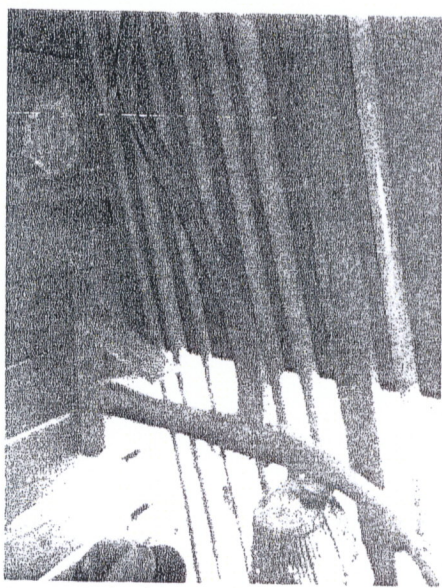
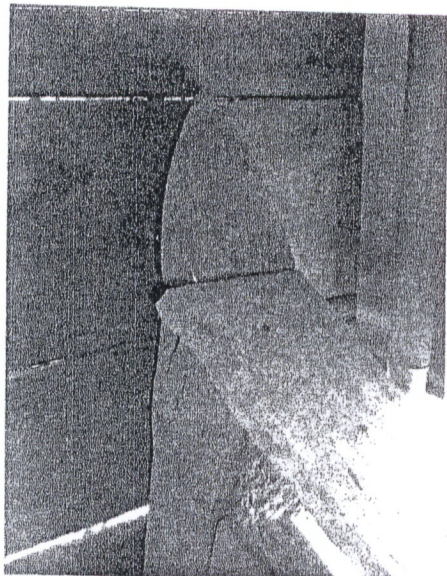
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

(นางสาวอุไล ศรัทธา)

ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

คุณพอบุณศิริ สุทธิทา

ใบอนุญาตการทำงานสำเภาโบราณ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรณทิพย์ ทองคำสุข)
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุบล ศรีรักษา)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุบล ศรีรักษา)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

แบบสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่น

กศน. ตำบลหนองไฮ สังกัด กศน. อำเภอสำโรง

สำนักงาน กศน. จังหวัดอุบลราชธานี

๑. ประวัติผู้ทรงภูมิปัญญา

ชื่อ นายจันทร์ นามสกุล บุตรโท อายุ ๖๘ ปี ที่อยู่บ้านนาเกลียง หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ ๓๔๓๖๐

๒. ชื่อผู้ประกอบการแหล่งเรียนรู้

ชื่อ นายสงวน นามสกุล บุรีรัมย์ ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล ที่อยู่ปัจจุบันเลขที่ ๑๐๘ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ ๓๔๓๖๐ โทรศัพท์ ๐๙๑-๓๔๓๐๘๑๙

๓. ประวัติและความเป็นมา

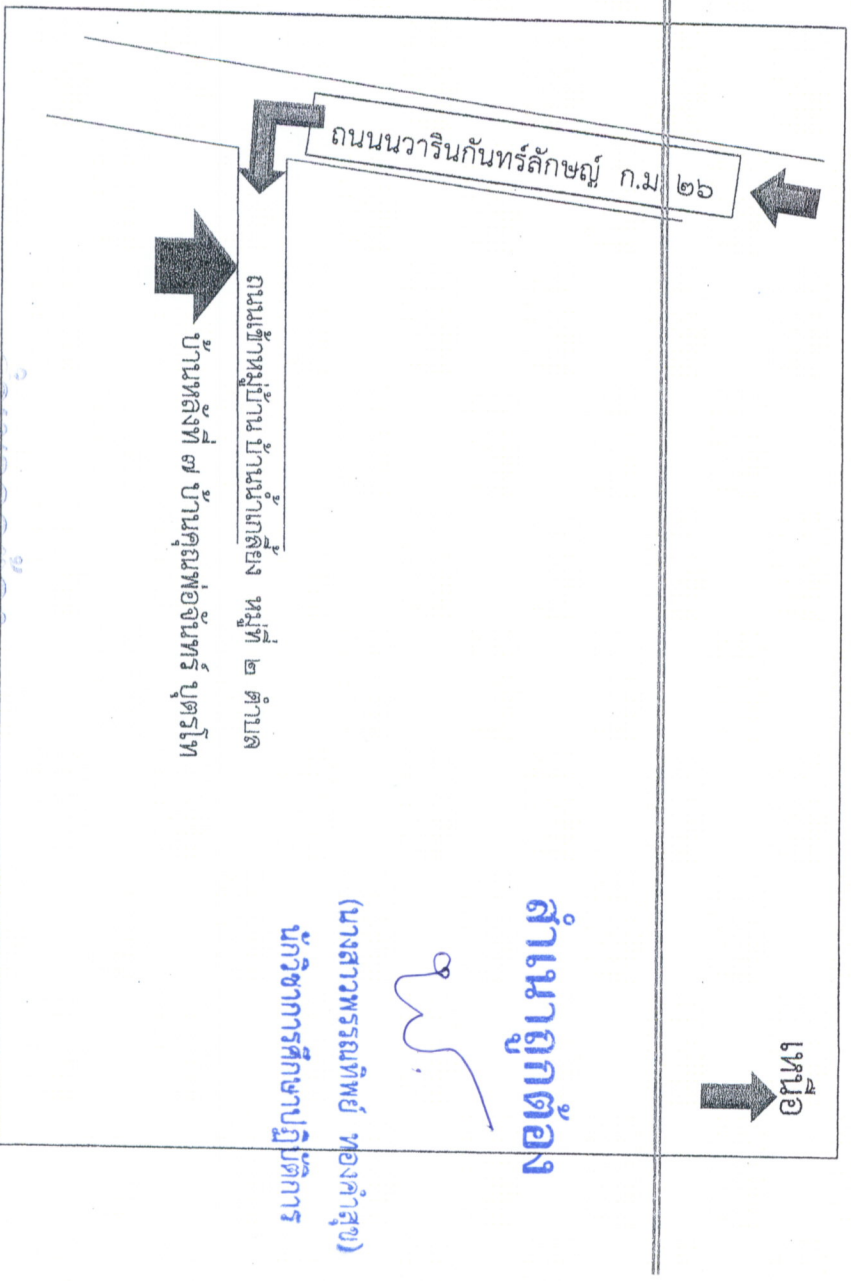
พราหมบายศรีสู่ขวัญ และหมอยาพื้นบ้าน

๔. ความสำคัญและคุณค่าแห่งการเรียนรู้ (ความรู้ที่มีในแหล่งเรียนรู้)

หมอสูตรขวัญ หมอยาพื้นบ้าน

๕. เส้นทางสู่แหล่งเรียนรู้(แผนที่)

บ้านนาเกลียง หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรณิพย์ ทองคำสุข)

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำเนาถูกต้อง

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุบล ศรีรักษา)

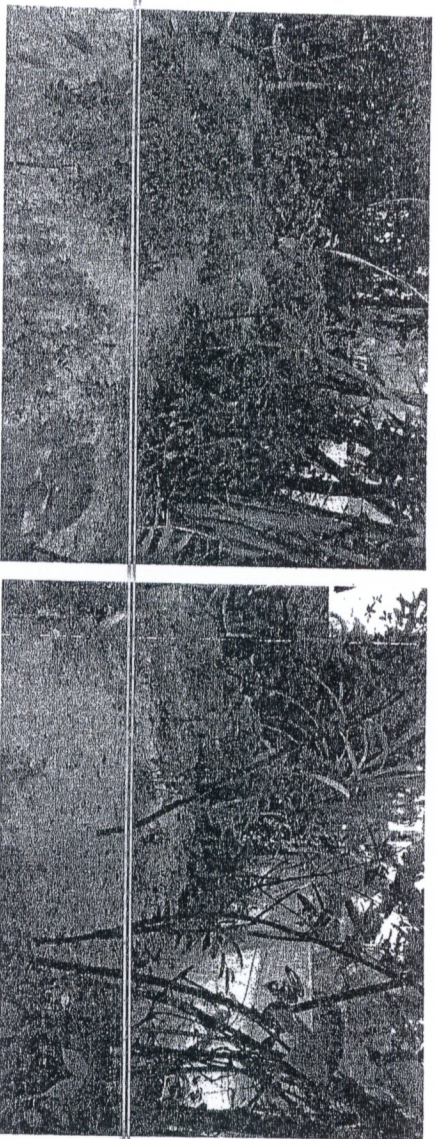
ผู้อำนวยการกองการศึกษา

(นางสาวอุบล ศรีรักษา)

ผู้อำนวยการกองการศึกษา

นายจันทร์ บุตรโท พราหมบายศรีสุ่ววัลย์

มุมบ้านการดำรงตนอยู่อย่างพอเพียง

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรณิพย์ ทองคำสุข)
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุล ศรีภงษา)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุล ศรีภงษา)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

แบบสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่น

กศน. ตำบลหนองไฮ สังกัด กศน. อำเภอสำโรง

สำนักงาน กศน.จังหวัดอุบลราชธานี

๕. ประวัติผู้ทรงภูมิปัญญา

ชื่อ นางปี นามสกุล กันยาสาย เกิดวันที่ ๑๔ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ อายุ ๖๑ ปี ที่อยู่หนองบัว หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ ๓๔๓๖๐

๖. ประสิทธิภาพ

๒.๑ ความเชี่ยวชาญภูมิปัญญาด้าน

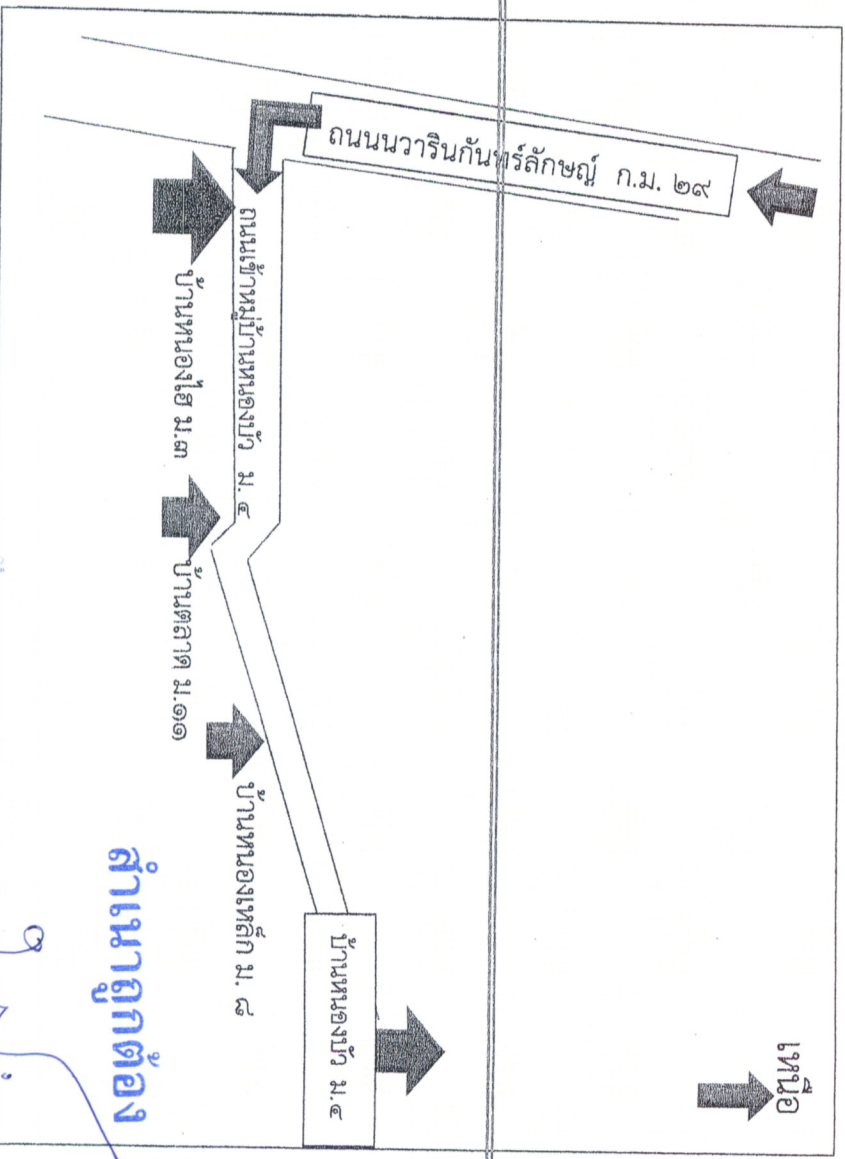
- ประเพณีอีสาน ทำพานบายศรี

๗. ประสบการณ์การทำงานด้านผู้เชี่ยวชาญ

มีฝีมือในการทำพานบายศรี ๑๕ ปี สืบสานงานฝีมือ

๘. เส้นทางสู่แหล่งเรียนรู้(แผนที่)

บ้านหนองบัว หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรณทิพย์ ทองคำสุข)

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

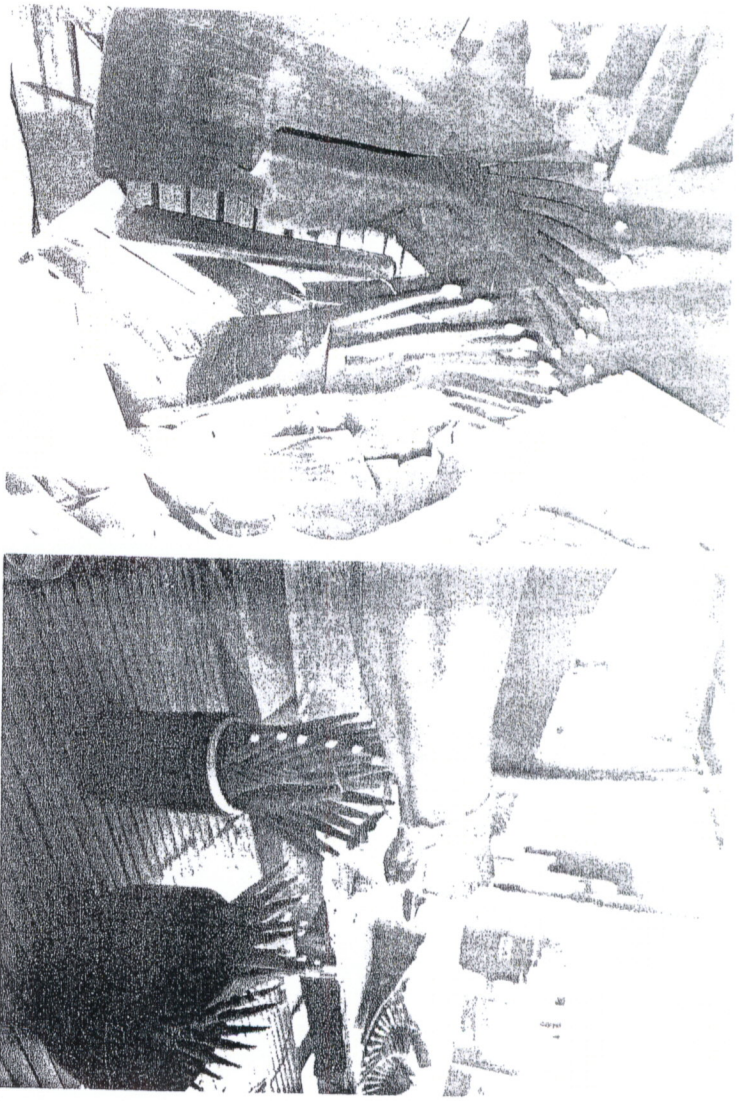
สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุลล ศรัธกะ)

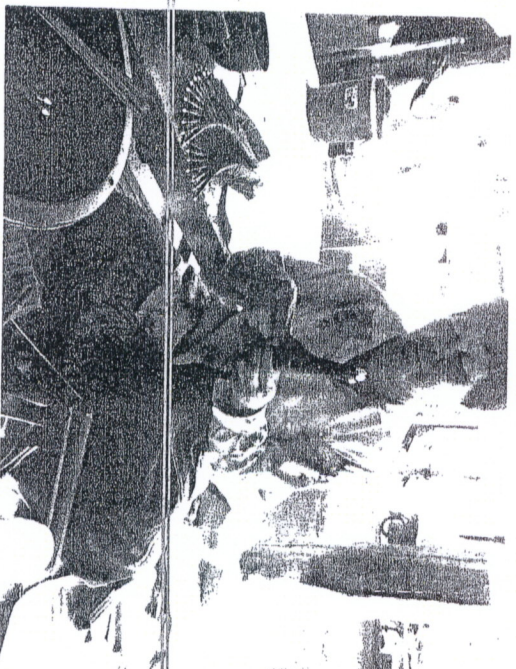
ผู้อำนวยการกองการศึกษา

(นางสาวอุลล ศรัธกะ)

ผู้อำนวยการกองการศึกษา

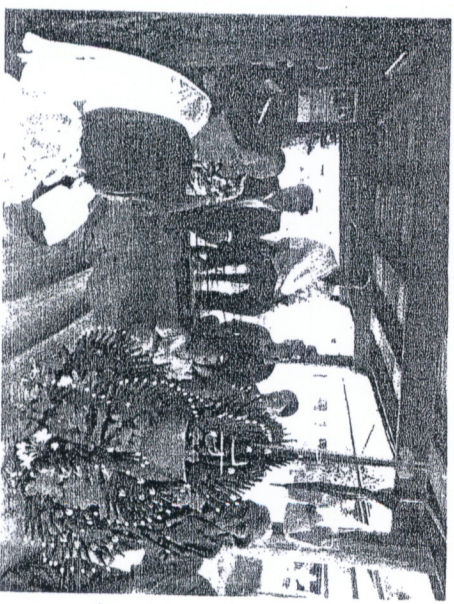
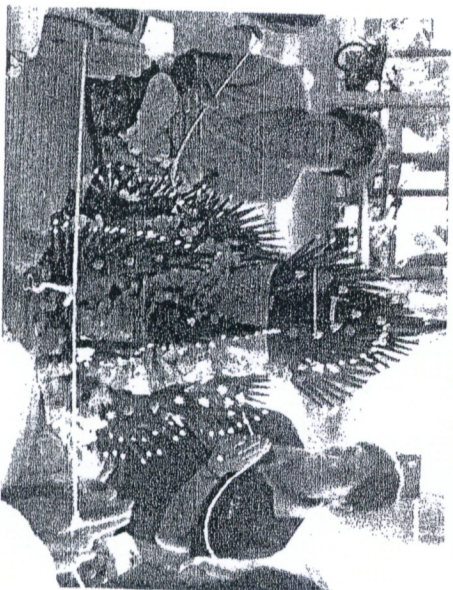

ขั้นตอนการทำพานบายศรี

สำเนาถูกต้อง
(นางสาวพรณิทิพย์ ทองคำสุข)
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

คุณแม่ปี่ กับยายสาย สารีตการทำพานบายศรี

กิจกรรมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น สำเนาถูกต้อง
สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุไร ศรีรักษา)

ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

แบบสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่น

กศน. ตำบลหนองไฮ สังกัด กศน. อำเภอสำโรง

สำนักงาน กศน.จังหวัดอุบลราชธานี

๑. ประวัติผู้ทรงภูมิปัญญา

ชื่อ นางพันธ์ นามสกุล บุญสวัสดิ์ เกิดวันที่ ๒ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๖ อายุ ๗๑ ปี ที่อยู่หนองบัว
หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ ๓๔๓๖๐

๒. ประวัติผลงาน

๒.๑ ความเชี่ยวชาญภูมิปัญญาด้าน

- ประเพณีอีสาน ทำพานบายศรี

๓. ประสบการณ์การทำงานด้านที่เกี่ยวข้อง

มีฝีมือในการทำพานบายศรี ๒๐ ปี ที่สืบสานงานฝีมือ

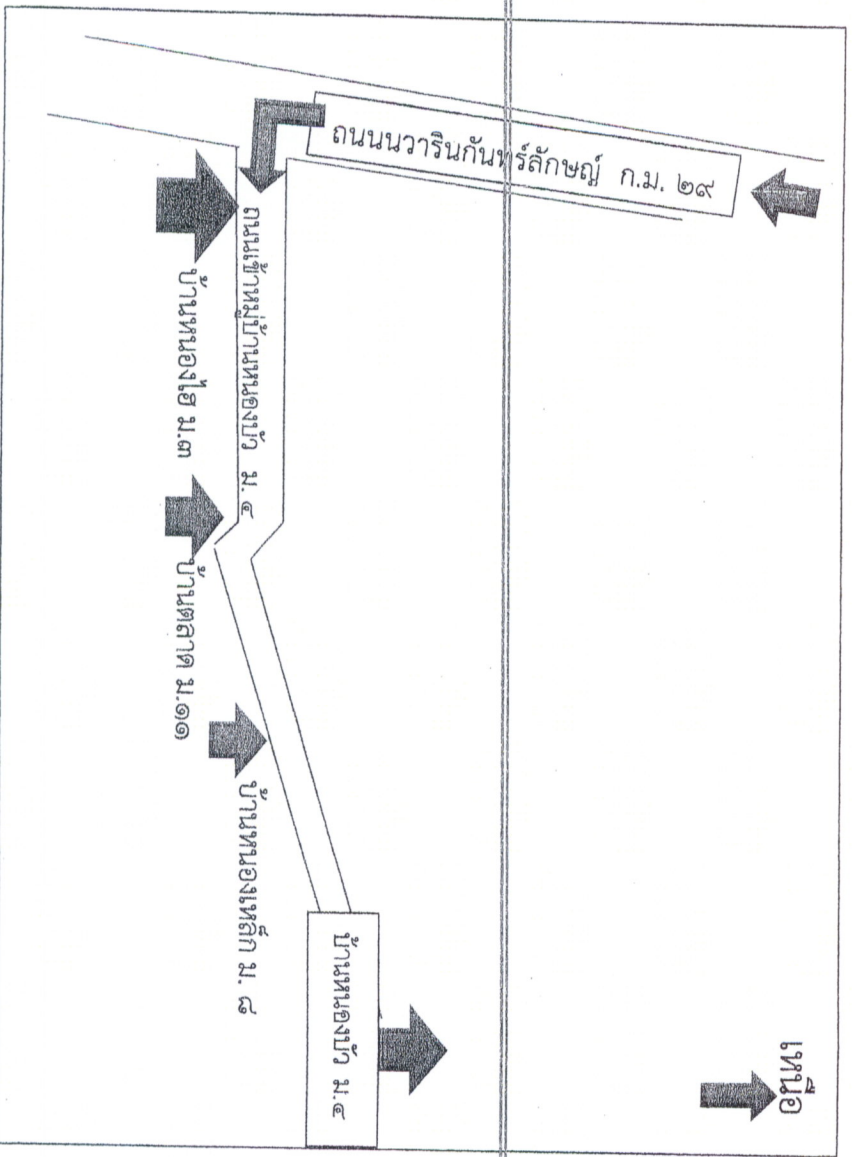
๔. เส้นทางสู่แหล่งเรียนรู้(แผนที่)

บ้านหนองบัว หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรณิพย์ ทองคำสูง)

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำเนาถูกต้อง

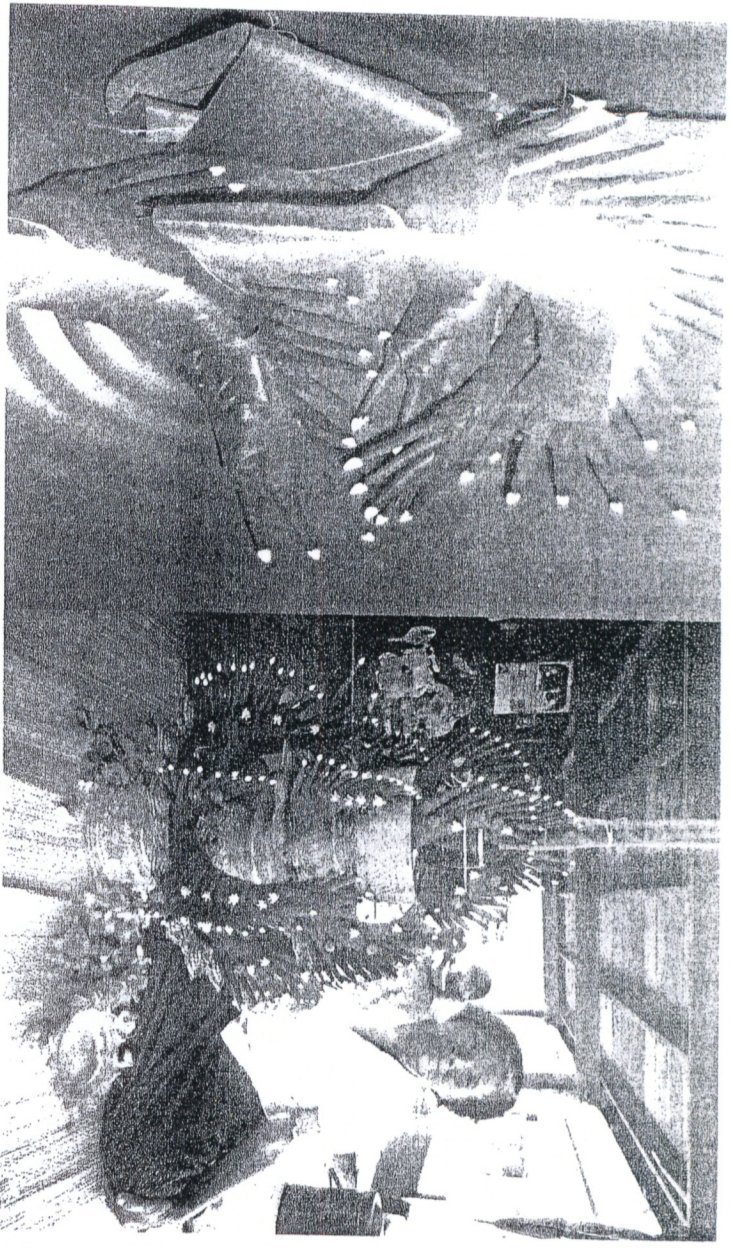
สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุไร ศรีรักษา)

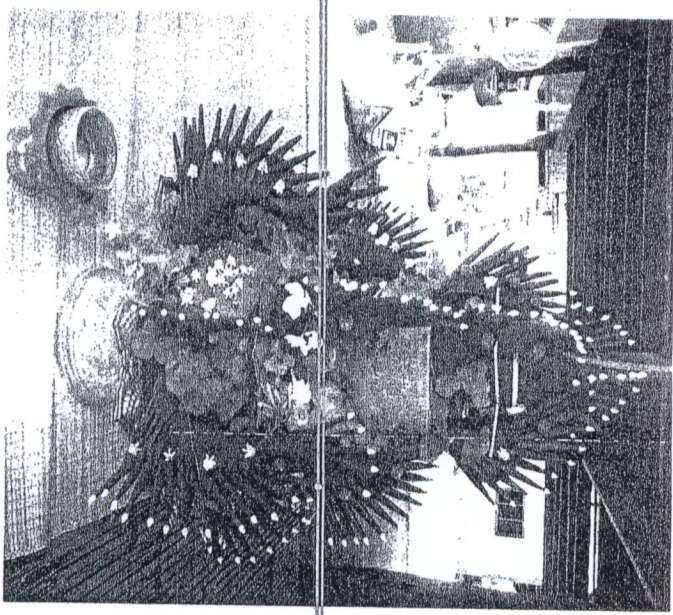
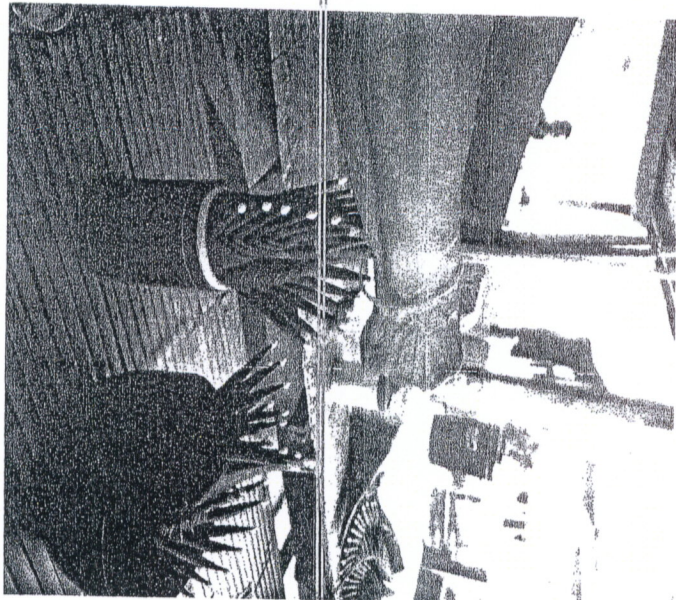
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

(นางสาวอุไร ศรีรักษา)

ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

คุณยายพี่นุ้ บุญปิติ

สำเนาพิเศษ

(นางสาวพรณิษฐ์ ทองคำสุข)
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำเนาถูกหัว

(นางสาวอุไร ศรีรักษา)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุไร ศรีรักษา)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

แบบสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่น

กศน. ตำบลหนองไธ่ สังกัด กศน. อำเภอสำโรง

สำนักงาน กศน. จังหวัดอุบลราชธานี

๙. ประวัติผู้ทรงภูมิปัญญา

ชื่อ นายบุญมี สกุล พรมลุน เกิดวันที่ ๖ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ อายุ ๗๖ ปี ที่อยู่บ้านหนองบัว บ้านเลขที่ ๓๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองไธ่ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ ๓๔๓๖๐

๑๐. ประวัติผลงาน

๒.๑ ความเชี่ยวชาญภูมิปัญญาด้าน

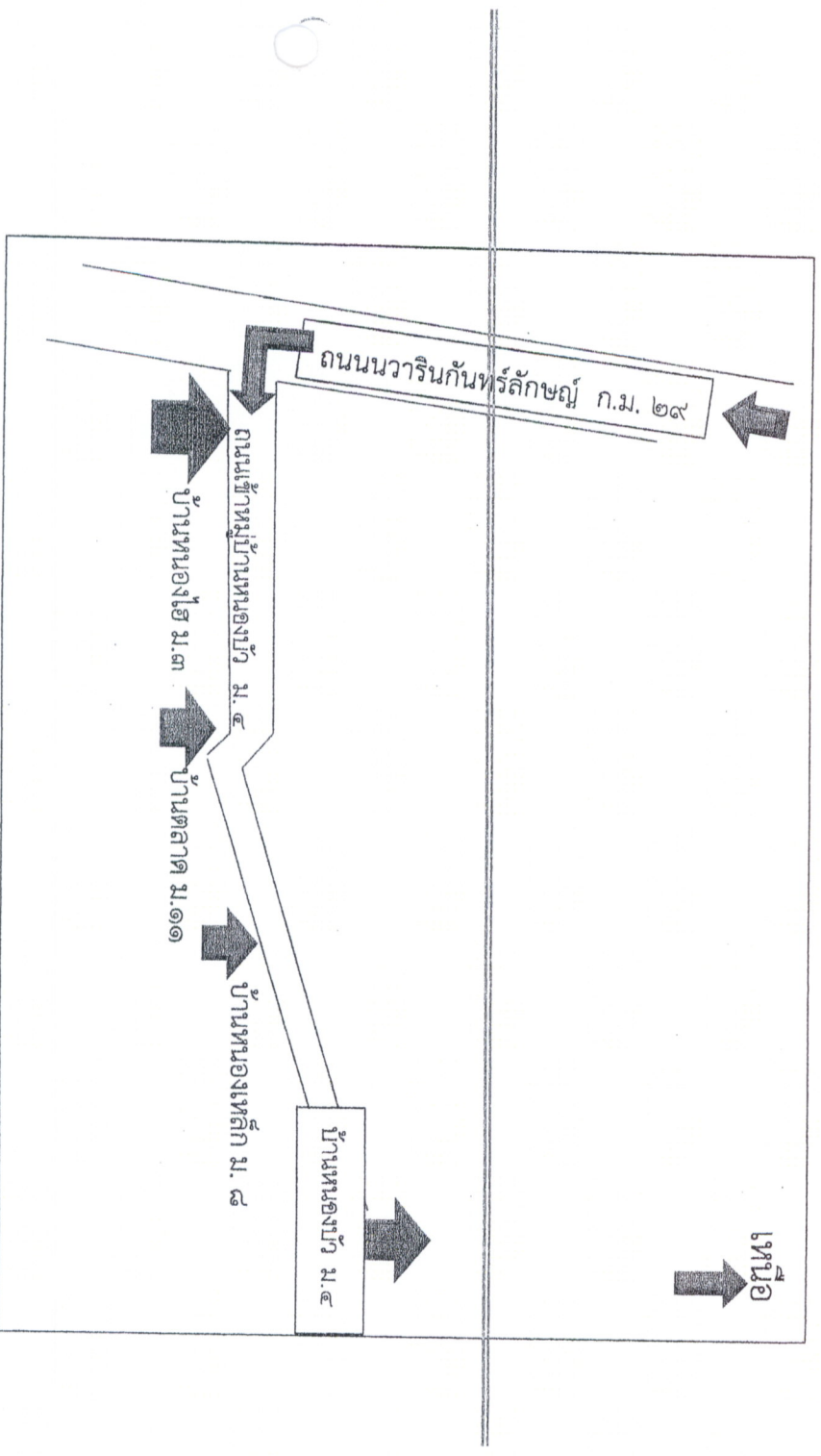
- ประเพณีอีสาน พราหมณ์สุทธชวัญ

๑๑. ประสบการณ์การทำงานด้านที่เชี่ยวชาญ

ทำหน้าที่มา ๑๐ ปีที่สืบสานงานฝีมือ

๑๒. เส้นทางสู่แหล่งเรียนรู้(แผนที่)

บ้านหนองบัว หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองไธ่ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

สำเนาถูกต้อง

สำเนาถูกต้อง

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรณิพย์ ทองคำสุข)

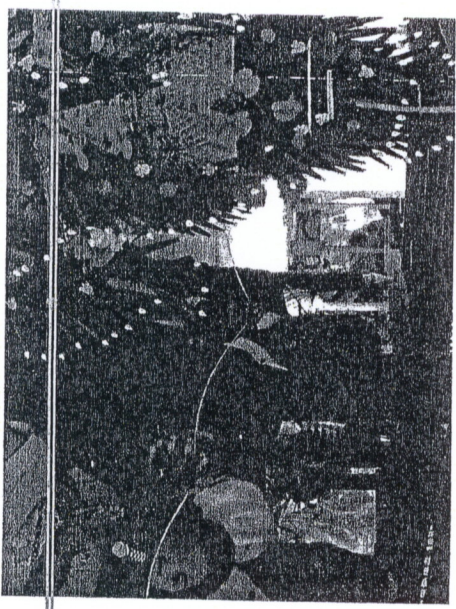
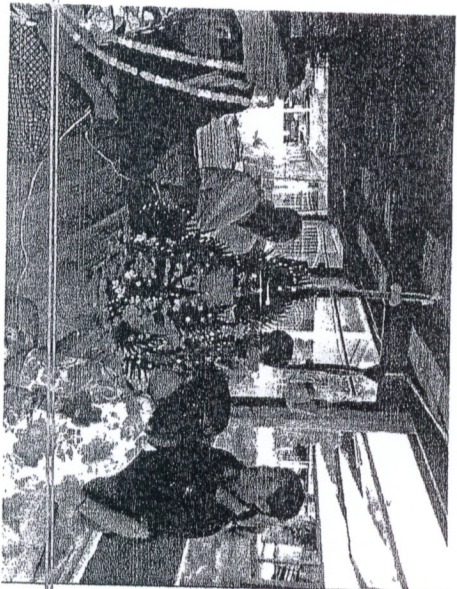
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

(นางสาวอุไล่ ศรีรักษา)

ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

(นางสาวอุไล่ ศรีรักษา)

ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

คุณพ่อบุญมี พรหมบุญ ประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรรณทิพย์ ทองคำสุข)
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุไร ศรีรักษา)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุไร ศรีรักษา)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

แบบสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่น

กศน. ตำบลหนองไฮ สังกัด กศน. อำเภอสำโรง

สำนักงาน กศน. จังหวัดอุบลราชธานี

๑๓. ประวัติผู้ทรงภูมิปัญญา

ชื่อ นายคำ สุกุล เดชอุดม เกิดวันที่ ๒ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๐ อายุ ๖๖ ปี ที่อยู่บ้านหนองบัว หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ ๓๔๓๖๐

๑๔. ประวัติผลงาน

๒.๑ ความเชี่ยวชาญภูมิปัญญาด้าน

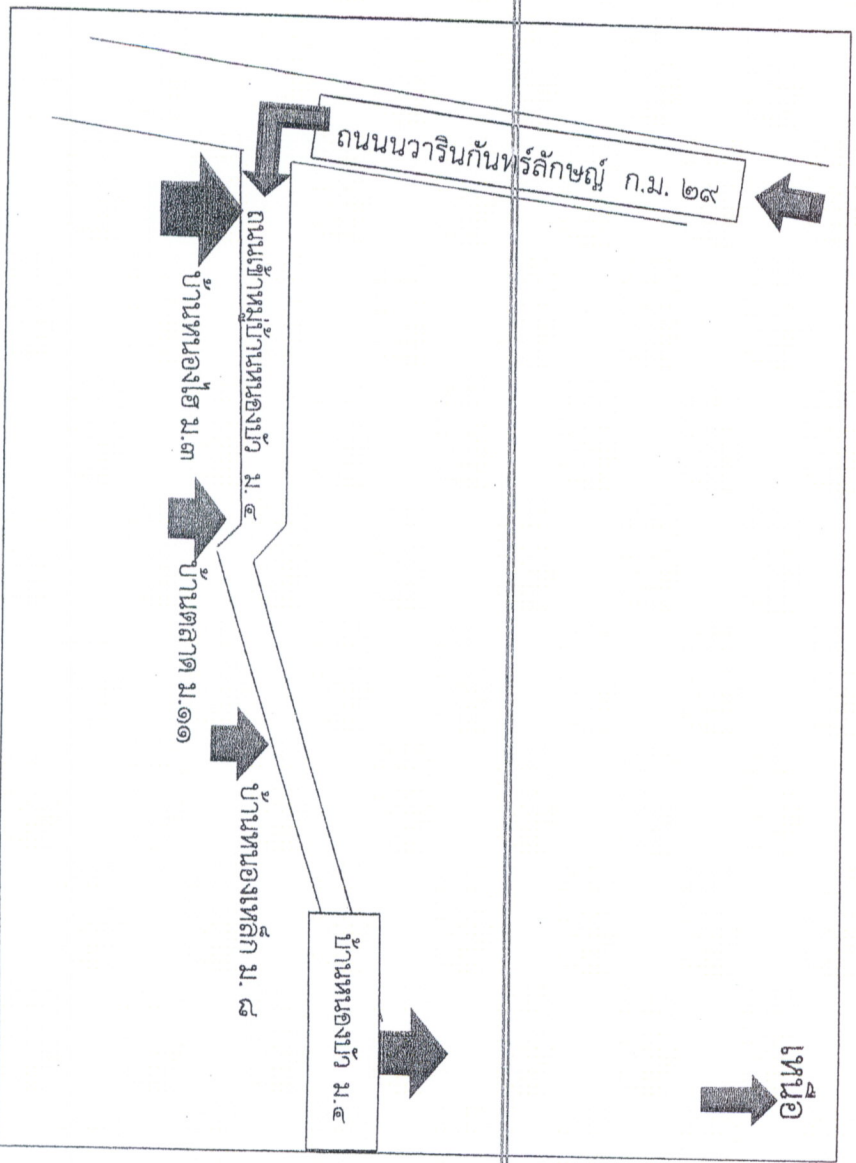
- ประเพณีอีสาน เป่าแคน

๑๕. ประสบการณ์การทำงานด้านที่เชี่ยวชาญ

ทำหน้าที่มาเมื่ออายุ ๑๕ ปี ที่สถานงานด้านดนตรีอีสาน

๑๖. เส้นทางสู่หลังเรียนรู้(แผนที่)

บ้านหนองบัว หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรณทิพย์ ทองคำสุข)

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำเนาถูกต้อง

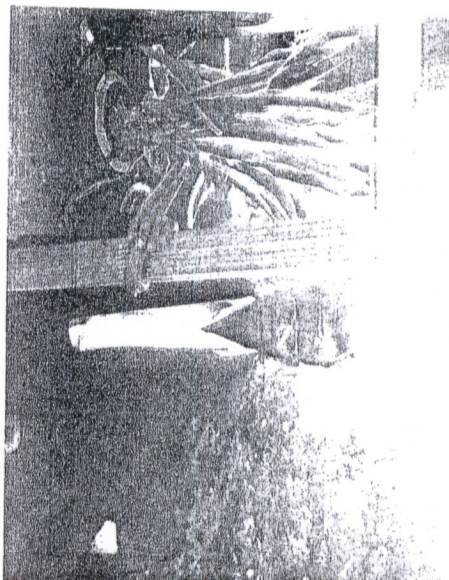
(นางสาวอุบล ศรีรักษา)

ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

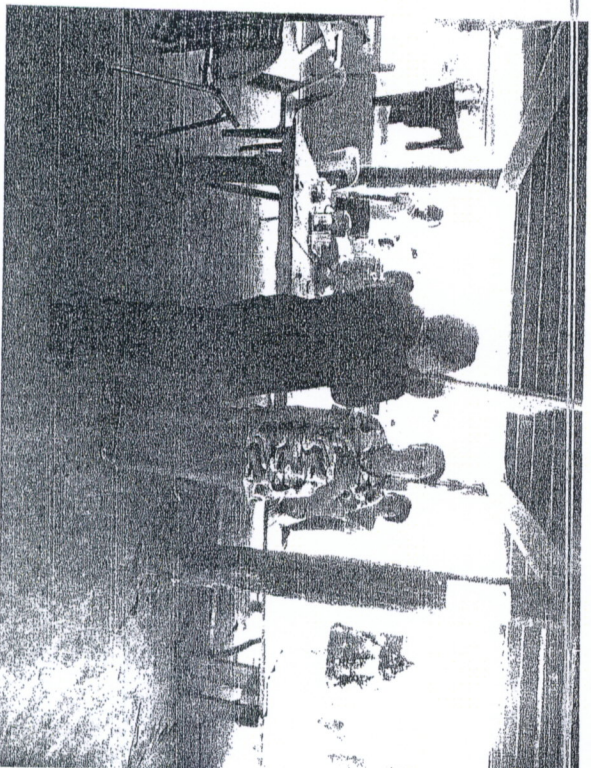
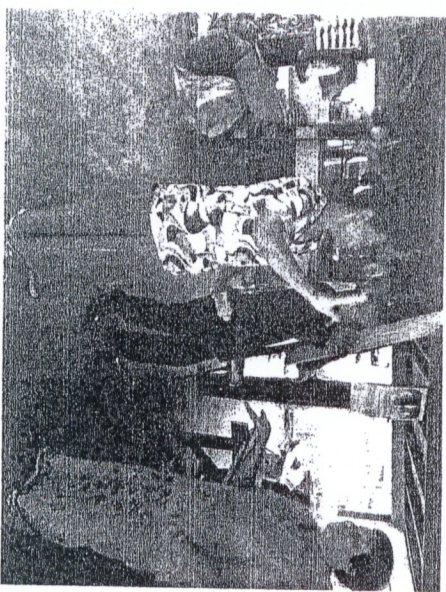
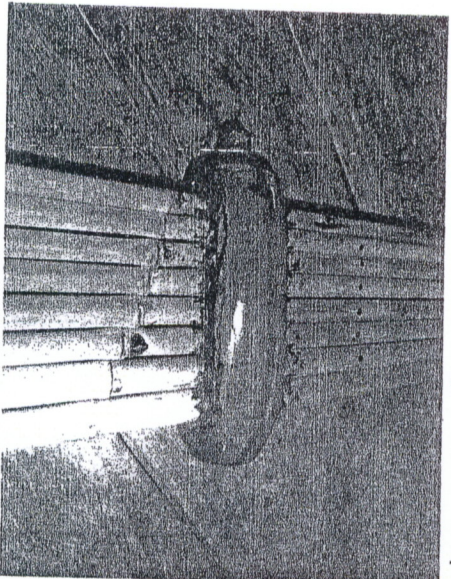
สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุบล ศรีรักษา)

ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

คุณพ่อดำ เศษอุดม กับแคนแคนคู่ชีพ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรณิพย์ ทองคำสุข)
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำเนาถูกต้อง

งานสืบสานงานศิลป์ถิ่นอีสานตำนานแห่งห้องผู้เฒ่าถูกต้อง

(นางสาวอุบล ศรีรักษา)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

(นางสาวอุบล ศรีรักษา)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

แบบสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่น

กศน. ตำบลหนองไฮ สังกัด กศน. อำเภอสำโรง

สำนักงาน กศน. จังหวัดอุบลราชธานี

๑. ประวัติผู้ทรงภูมิปัญญา

ชื่อ พระวิชัยธร สกุล โทวาท (ฉายา โพธิธัมโม) เกิดวันที่ ๖ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๗ อายุ ๔๐ ปี ที่
อยู่ วัดป่าพุทโธวาท บ้านนาवल หมู่ที่ ๙ ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์
๓๔๓๖๐

๒. ประวัติผลงาน

๒.๑ ความเชี่ยวชาญภูมิปัญญาด้าน

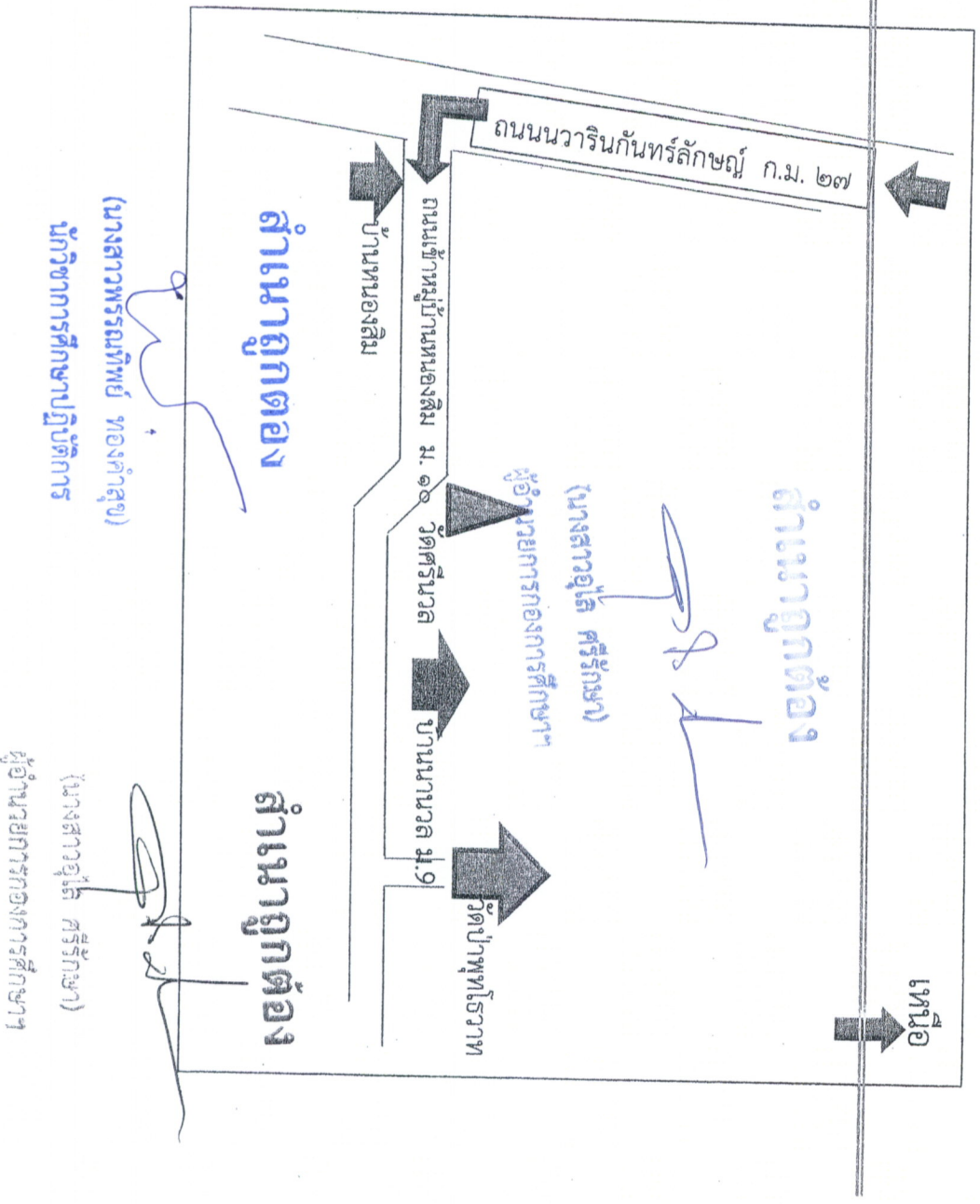
- ปรัชญา ศาสนา และประเพณี

๓. ประสบการณ์การทำงานด้านที่เชี่ยวชาญ

พระวิชัยธร โทวาท อุปสมบท เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๖ ในวัดป่ากุดสมบูรณ์ มหานิกาย และเมื่อวันที่ ๘ เดือน
ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ อุปสมบท ในธรรมยุติกนิกาย โดยมี พระอุปัชฌาย์ พระราชธรรมโกศล พระ
กรรมวาจาจารย์ พระครูถาวรจิตติธรรม ณ วัดใต้พระเจ้าใหญ่องค์ตื้อ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด
อุบลราชธานี

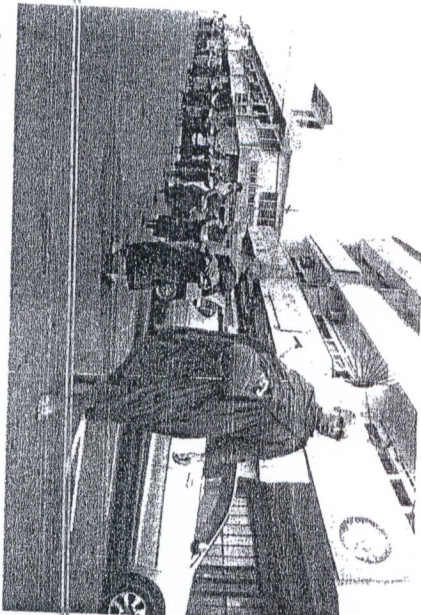
๔. เส้นทางสู่แหล่งเรียนรู้(แผนที่)

บ้านนาवल หมู่ที่ ๙ ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

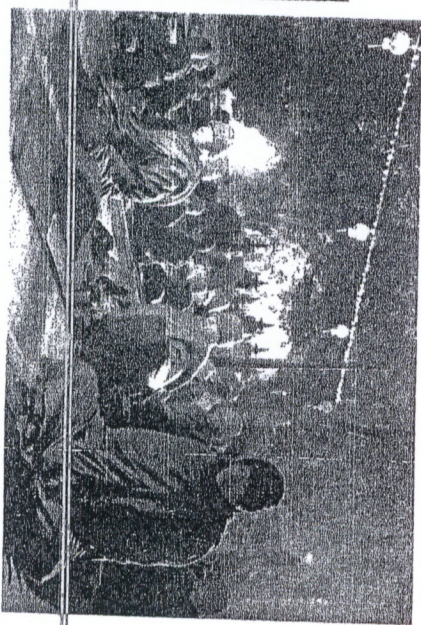

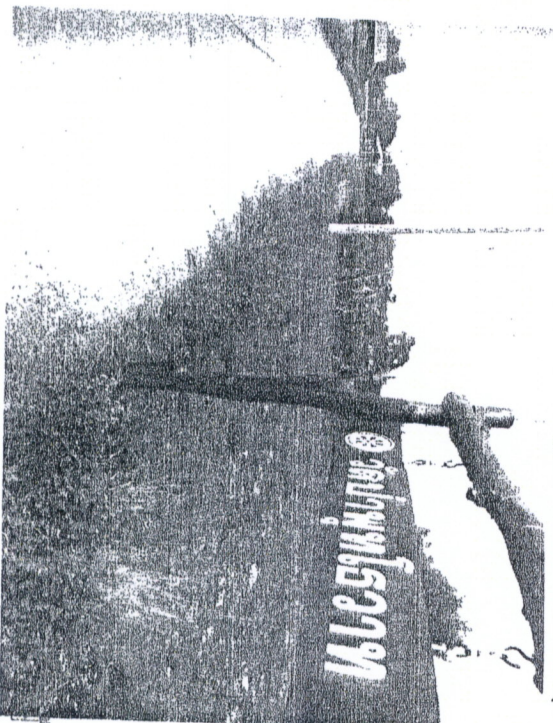
พระอาจารย์วิชัยธ โพธิธัมโม ประธานสงฆ์วัดป่าพุทธาวาท

นำสามเณรออกมารับบิณฑบาตร ณ ประเทศมาเลเซีย

ปฏิบัติศาสนกิจ ณ แดนพุทธภูมิประเทศอินเดีย

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุไร ศรีรักษา)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

ทางเข้าวัดป่าพุทธาวาท บ้านสร้างใหม่ หมู่ที่ ๗ บ้านนาवल หมู่ที่ ๘ ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง

จังหวัดอุบลราชธานี

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรรณทิพย์ ทองคำสุข)

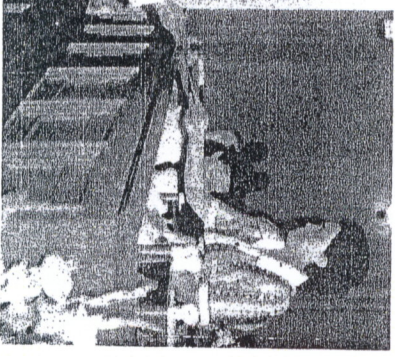
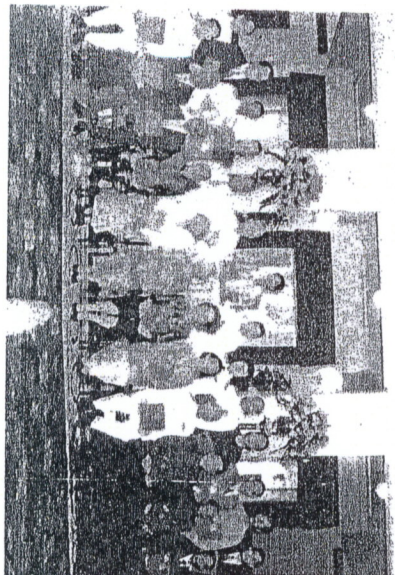
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

(นางสาวอุไร ศรีรักษา)

สำเนาถูกต้อง

คุณพ่อดวง วังสาละน เข้ารับรางวัลพระราชทานผู้มีผลงานดีเด่นวรรณศิลป์

สิ่งสุดซึ้งของรางวัลเกียรติยศ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรรณทิพย์ ทองคำสุข)
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุไร ศรีภักษ์)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุไร ศรีภักษ์)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

รูปสถานะ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรรณทิพย์ ทองคำสุข)
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุไร ศรีเกษม)

ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

รูปทำผู้กล่าวหาเมฆพรว

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรรณทิพย์ ทองคำสุข)
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุไศ ศรีรักษา)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

รูปหอเสื้อ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรณทิพย์ ทองคำสุข)
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวบุษยา ศรีรักษา)

ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

คำถวายถวายสังฆทาน

คำถวายสังฆทาน (ถวายเพื่อความสุข ความเจริญ)

" อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ
โณโณชะ ยามะ สาธุโน ภันเต ภิกขุ สังโฆ อิมานิ ภัตตานิ
สะ ปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากังทีฆะรัตตัง หิตายะ
สุขายะ "

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวาย
ซึ่งภัตตาหาร กับของที่บริวาร ทั้งหลายเหล่านี้แด่พระสงฆ์
ขอพระสงฆ์ จงรับ ซึ่งภัตตาหารกับของที่บริวาร
ทั้งหลาย เหล่านี้เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้า
ทั้งหลาย สันกาลานาณทิเณ

คำอธิษฐานจิตเวลาทำบุญ

" สุตินัง วะตะ เม ทานัง อาสะวักขยวะกัง โทตุ "
ขอให้ท่าน ที่ข้าพเจ้าถวายดีแล้วนี้ จงเป็นเหตุ ให้ข้าพเจ้า
หมดความเศร้าหมองใจเกิด

คำถวายของใส่บาตร

" อิทัง ทานัง สีละวันตานัง ภิกขุณัง นิยาเทมิ สุตินัง วะตะ
เมทานัง อาสะวักขยวะกัง นิพานะปัจจะโย โทตุ "
ข้าพเจ้า ขอน้อมถวายท่านอันนี้ แด่พระสงฆ์ผู้มีศีลทั้งหลาย
ท่านที่ ข้าพเจ้าถวายดีแล้วนี้ จงเป็นปัจจัย ให้ถึงพระ
นิพพาน ด้วยเทอญ

คำกรวดน้ำ

" อิทัง เม ญาตินัง โทตุ สุขิตาโหนตุ ญาตะโย "
ขอส่วนบุญนี้ จงสำเร็จ แก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า ขณินังสาวพรหมทิพย์ ทองคำสุข)
ญาติทั้งหลาย จงมีความสุขกาย สุขใจเกิด

-2-

คำถวาย ข้าว ใส่บาตร (ยกขึ้นข้าวขึ้นจบ ตั้ง นะโม สามจบ)

" อหิ ภนเต โภชนาน สาสิณํ ปรัสุทฺธํ พุทฺธสว กสงฺขํ ปินุทฺปาตํ
โส โทตุ ฯ "

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าวสาธิตอันบริสุทธิ์นั้นจงสำเร็จแก่
พระสงฆ์ สวากของพระพุทธเจ้า นั้นเถิด ฯ

คำถวายเงินทำบุญ (ตั้งนะโมสามจบ)

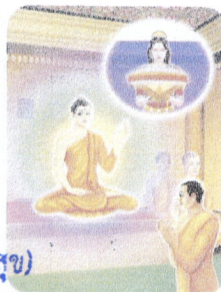
" สุตินํ วัต เม ทานํ อาสวกฺขยวาทํ นิพพานปัจจโย โทตุ ฯ "
ขอให้ท่าน ของข้าพเจ้า อันให้ดีแล้วหนอ จงนำมาซึ่ง ความสิ้น
ไป แห่งอาสวกิเลส จงเป็นปัจจัยแก่ พระนิพพาน ฯ

คำอาราธนา ศีล 5

" มะยัง ภันเต วิสุัง วิสุัง รักขะนัตถายะ ติสระณณะสสะ ปญฺจะ สี
ลานิ ยาจามะ
พุตฺติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุัง วิสุัง รักขะ นัตถายะ ติสระณณะ สสะ
ปญฺจะ สีลานิ ยาจามะ
ตะตฺติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุัง วิสุัง รักขะนัตถายะ ติสระณณะ สสะ
ปญฺจะ สีลานิ ยาจามะ "

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอศีล 5 ข้อ พร้อมทั้ง
พระรัตนตรัย เพื่อประโยชน์แก่ การจะรักษาต่าง ๆ กัน

สำเนาถูกต้อง

การทำบุญถวายสังฆทาน

ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไฮ

ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการถ่ายทอดความรู้
หัตถกรรม เครื่องจักสาน ด้านเนื้อหาการถ่ายทอดยังไม่มี
การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ใช้การถ่ายทอดโดยการ
บอกเล่า และเน้นการปฏิบัติตาม ซึ่งจะพบว่าถ้าผู้ถ่ายทอด
เสียชีวิต และไม่มีการสืบทอดของความรู้นั้น ความรู้ที่เป็นภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นก็เกิดการสูญหายไป ดังนั้นควรมีการเก็บภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นไว้ในรูปความรู้ที่ชัดเจน (Explicit
knowledge) โดยให้ชาวบ้านเกิดความตระหนักในการเก็บ
บันทึก หรือให้ส่วนภาคราชการ หรือองค์กรทางการศึกษา
ช่วยในการจัดเก็บบันทึก ซึ่งจะทำให้เกิดการดำรงไว้ซึ่งภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นมีอยู่อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ผลการวิจัยพบว่าวิธีการถ่ายทอดหัตถกรรมเครื่องจัก
สาน จะเน้นการถ่ายทอดเป็นรายบุคคล และเป็นการสอน
ปฏิบัติ เนื้อหาไม่ชัดเจนใช้ประสบการณ์ของผู้สอน ดังนั้น
ผู้ฝึกการทำหัตถกรรมเครื่องจักสานจึงต้องหาผู้ถ่ายทอด
และเวลาในการปฏิบัติ ซึ่งบางครั้งอาจจะเป็นการลำบาก
สำหรับบุคคลอื่นหรือหน่วยงานราชการที่จะเข้าไปศึกษาโดย
ใช้เวลาช่วงสั้นๆ เพราะชิ้นงานที่สำเร็จของหัตถกรรมเครื่อง
จักสานในลักษณะที่มีความละเอียดมากจะใช้เวลามากเป็น
เดือน จึงสังเกตได้ว่าผู้ทำหัตถกรรมจักสานจะเป็นผู้ที่อยู่ใน
ท้องถิ่นนั้นชุมชนนั่นเอง จึงเกิดการเผยแพร่ในวงกว้าง
ค่อนข้างยาก แม้ว่าสถานศึกษาบางแห่งมีการสอนก็จะ
พบว่าต้องนำผู้เชี่ยวชาญหัตถกรรมเครื่องจักสานไป
สอน แสดงให้เห็นว่าถ้าจะจัดหลักสูตรหัตถกรรมเครื่อง
จักสานในหลักสูตรการศึกษาไม่ว่าจะเป็นประถมศึกษา
มัธยมศึกษา หรือการศึกษานอกโรงเรียนสานอาชีพ

ควรใช้รูปแบบการศึกษาตามอัธยาศัยจึงจะเกิดประสิทธิภาพ
ในการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษาในชุมชน
นั้นๆ โดยมีการสอนแบบตัวต่อตัวโดยผู้มีความเชี่ยวชาญใน
ชุมชนนั้น และยังเป็นการสร้างค่านิยม และกระตุ้นให้เกิด
การรักวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วย

ผลการวิจัยพบว่าสื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดเป็นบุคคลที่มี
ความเชี่ยวชาญถ่ายทอดและใช้วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการทำ
หัตถกรรมเครื่องจักสานสอนและสาธิตให้ปฏิบัติ ซึ่งจะ
สามารถใช้สื่อได้ผู้ถ่ายทอดต้องว่างและพร้อมที่จะ
สอน ดังนั้นจึงควรใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีช่วยเช่น การทำ
วิดีโอ การทำคู่มือ การจัดบอร์ด เนื้อเกี่ยวกับกระบวนการ
การทำหัตถกรรมเครื่องจักสานตั้งขั้นตอนการท้าวตดุดิบและ
การนำมาใช้ การสานลายต่างๆ การทำรูปทรงต่างๆ ให้มี
ความชัดเจนสามารถปฏิบัติตามได้ ซึ่งจะลดปริมาณเวลาไป
นั่งเรียน และลดเวลาของผู้ถ่ายทอด

หัตถกรรมเครื่องจักสาน

ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไฮ อำเภอลำไย
จังหวัดอุบลราชธานี

เทียนพรรษา เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล ชาวพุทธจะยึดถือเป็นประเพณีนำเทียนไป ถวายพระภิกษุในเทศกาลเข้าพรรษา เพื่อปรารถนาให้ตนเองเป็นผู้เฉลียวฉลาด มีไหวพริบ ประดุจ แสงสว่างของดวงเทียน

เทียนพรรษา คือ เทียนขนาดใหญ่และยาวเป็นพิเศษกว่าเทียนชนิดอื่น สำหรับจุดในโบสถ์ตั้งแต่วันเข้าพรรษาจนถึงวันออกพรรษา (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525)

วิวัฒนาการเทียนพรรษา

การทำเทียนพรรษา มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ จากการนำรังผึ้งมาต้มเอาขี้ผึ้งไปปั่น เป็นเทียนนำไปถวายพระภิกษุเอาเทียน เล่มเล็ก ๆ หลาย ๆ เล่ม มามัดรวมกันเป็นลำต้น คล้ายกับ ต้นกล้วย หรือลำไม้ไผ่ แล้วนำไปติดกับฐาน ซึ่งการมัดรวมกันแบบนี้ เป็นสาเหตุหนึ่งที่นิยมเรียกว่า ต้นเทียน หรือ ต้นเทียนพรรษา

ต้นเทียนพรรษาประเภทแรก คือ "มัดรวมติดลาย" เป็นการเอาเทียนเล่มเล็ก ๆ มามัด รวมกันบนแกนไม้ไผ่ให้เป็นต้นเทียนขนาดใหญ่ แล้วตัดกระดาษเงิน กระดาษทองเป็นลายต่าง ๆ ติด ประดับโดยรอบต้นเทียน ต่อมา มีการจัดทำต้นเทียนเป็นต้นเดี่ยว เพื่อใช้จุดให้ได้นาน โดย การใช้ลำไม้ไผ่ที่ทะลปล้องเป็นแบบหล่อ เมื่อหล่อเทียนเป็นต้นเสร็จแล้วจึงนำมาติดที่ฐาน และจัดขบวนแห่เทียนไปถวายพระที่วัด

การตกแต่งต้นเทียน เริ่มมีขึ้นโดยภูมิปัญญาชาวบ้าน ใช้ขี้ผึ้งสนไฟหรือตากแดดให้อ่อน แล้วปั้นเป็นรูปดอกกล่าวนติดต้นเทียน หรือเอาขี้ผึ้งไปต้มให้ละลาย แล้วใช้ผลมะละกอ หรือ ผล พักทองนำมาแกะเป็นลวดลาย ใช้ไม้เสียบนำไปจุ่มในน้ำขี้ผึ้ง แล้วนำไปจุ่มในน้ำเย็น แกะขี้ผึ้งออก จากแบบ ตัดและตกแต่งให้สวยงามนำไปติดที่ต้นเทียน

พ.ศ. 2482 มีช่างทองชื่อ นายโพธิ์ สงศรี เริ่มทำลายไทยไปประดับบนเทียน โดยมี การทำแบบพิมพ์ลงในแผ่นปูนซีเมนต์ซึ่งถือว่าเป็นแบบพิมพ์ หรือแม่พิมพ์ แล้วเอาขี้ผึ้งที่อ่อนตัว ไปกดลงบนแม่พิมพ์จะได้ขี้ผึ้งเป็นลายไทย นำไปติดกับลำต้นเทียน

ต่อมา นายสวน คุณผล ได้คิดทำลายให้หุ่นและสลัปลี จนเห็นได้ชัด เมื่อส่งเทียนเข้า ประกวดจึงได้รับรางวัลชนะเลิศ และในปี พ.ศ. 2497 นายประดับ ก้อนแก้ว คิดประดิษฐ์ทำหุ่นเป็นเรื่องราวพุทธประวัติ และเอาลวดลายขี้ผึ้งติดเข้าไปที่หุ่น ทำให้มีลักษณะแปลกออกไป จึงทำให้ เทียนพรรษาได้รับรางวัลชนะเลิศ และชนะเลิศมาทุกปี ในเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์

ปี พ.ศ. 2502 มีช่างแกะสลักลงในเทียนพรรษาคคนแรก คือ นายคำหมา แสงงาม และ คณะกรรมการตัดสินให้ชนะการประกวด ทำให้เกิดการประท้วงคณะกรรมการตัดสิน ทำให้ในปีต่อๆ มา มีการแยกประเภทต้นเทียนออกเป็น 2 ประเภทชัดเจนคือ

1. ประเภทติดพิมพ์ (ตามแบบเดิม)
2. ประเภทแกะสลัก

การทำเทียนพรรษามีวิวัฒนาการเรื่อยมาไม่หยุดนิ่ง ในปี พ.ศ. 2511 ผู้คนได้พบเห็น ต้นเทียนพรรษายักษ์ขนาดใหญ่และสูงชัน มีการแกะสลักลวดลายในส่วนลำต้นอย่างวิจิตรพิสดาร ใน ส่วนฐานก็มีการสร้างหุ่นแสดงเรื่องราวทางศาสนา และความเป็นไปในสังคมขณะนั้น กลายเป็น ประติมากรรมเทียนพรรษาที่ยิ่งใหญ่ ซึ่งช่างผู้เริ่มในการทำต้นเทียนยุคหลังคือ นายอดุลย์ และ นายสมัย จันทรวิจิตร สองพี่น้อง นับเป็นงานสร้างสรรค์ทางศิลปะอันเกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน อย่างแท้จริง

การหล่อเทียนพรรษา

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรรณทิพย์ ทองคำสุข)

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไฮ

ตำบลหนองไฮ อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี